

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ
p.galiatsatos@realnews.gr

Ένα μεγάλο παζάρι έγινε στη Σύνοδο Κορυφής της Μαδρίτης, αλλά και τις ημέρες που προηγήθηκαν, ώστε ο Ρεζέπ Ταγίπ Ερντογάν να άρει την απειλή βέτο στην ένταξη της Σουηδίας και της Φινλανδίας, αλλά και να μη θέσει θέμα αποστρατιωτικοποίησης των νησιών στο πλαίσιο των εργασιών της Συνόδου. Σε αντάλλαγμα πήρε τη συνάντηση που διακαώς επιθυμούσε με τον Αμερικανό Πρόεδρο Τζο Μπάιντεν, αλλά και σημαντικές υποσχέσεις από την αμερικανική κυβέρνηση ότι θα «σπρώξει» το θέμα της αναβάθμισης των τουρ-

Το μεγάλο παζάρι της Μαδρίτης

Όσα έγιναν στο παρασκήνιο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ. Τα αυστηρά μηνύματα του Μπάιντεν στον Ερντογάν και οι υποσχέσεις για τα F-16

Πιθανόν το πιο σημαντικό κέρδος για την Τουρκία από αυτό το μνημόνιο να ήταν η δημιουργία του τριμερούς μηχανισμού. Αυτό θα μπορεί να δίνει «πάτημα» στον Ερντογάν να θέσει εμπόδια στην κύρωση της ένταξης της Σουηδίας και της Φινλανδίας από την τουρκική Εθνοσυνέλευση κατά το δοκούν και αν κρίνει ότι θα το χρειαστεί στο μέλλον. Σίγουρα, δεν έκανε φίλους στις δύο χώρες. Μάλιστα, ο Φινλανδός Πρόεδρος Σάουλι Νινίστο κατηγορήσε ευθέως τον Ερντογάν ότι εξαπάτησε τη χώρα του, όταν ακόμα αυτή διερευνούσε το αν θα την αποδεχθούν όλες οι χώρες του ΝΑΤΟ. Μακροπρόθεσμα, στην Ε.Ε. και στο ΝΑΤΟ, ο Ερντογάν προσέθεσε δύο ακόμα χώρες που θα τον αντιμετωπίζουν με καχυποψία.

κικών F-16. Το παζάρι αυτό εξελίχθηκε για περισσότερες ημέρες και έχει πλούσιο παρασκήνιο, το οποίο αποκαλύπτει σήμερα η Realnews.

Τις ημέρες που προηγήθηκαν της Συνόδου, ο Τούρκος Πρόεδρος ανέβαζε συνεχώς τους τόνους, τόσο στο θέμα της Σουηδίας και της Φινλανδίας, όπου παρέμενε ανυποχώρητος, όσο και σε σχέση με την απειλή του να θέσει στη Σύνοδο θέμα αποστρατιωτικοποίησης των νησιών του Αιγαίου. Την τελευταία εβδομάδα πριν από τη Σύνοδο, οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στις δύο υποψήφιες προς ένταξη χώρες και την Τουρκία ήταν εντατικές, ενώ ήδη το προηγούμενο Σαββατοκύριακο οι τρεις πλευρές είχαν σχεδόν συμφωνήσει στο κείμενο του τριμερούς μνημονίου, όπως άλλωστε παραδέχθηκε ο εξορρήτων του Ερντογάν, Ιμπραήμ Καλίν. Εμενε μόνο να πει το «ναι» και ο ίδιος ο Τούρκος Πρόεδρος, αυτό όμως ήθελε να το διαπραγματευτεί απευθείας με τον Μπάιντεν.

Το τηλεφώνημα

Η ευκαιρία δόθηκε με το τηλεφώνημα του Μπάιντεν στον Ερντογάν, λίγες ώρες προτού ξεκινήσει η Σύνοδος Κορυφής του ΝΑΤΟ. Αυτό το τηλεφώνημα οδήγησε τον Τούρκο Πρόεδρο στην υπαναχώρηση σε σχέση με την απειλή βέτο στην ένταξη της Φινλανδίας και της Σουηδίας, αλλά και στο να «καταπιεί» προηγούμενες δηλώσεις και διαρροές του περιβάλλοντός του ότι θα φέρει το θέμα της αποστρατιωτικοποι-

σης των νησιών στη Σύνοδο Κορυφής. Σύμφωνα με διπλωματικές πηγές, στο τηλεφώνημα αυτό ο Μπάιντεν έθεσε συγκεκριμένους όρους στον Ερντογάν για να δεχθεί να τον συναντήσει στο περιθώριο της Συνόδου του ΝΑΤΟ. Ο πρώτος ήταν να μην εμποδίσει την πρόσκληση στη Φινλανδία και στη Σουηδία και ο δεύτερος να μη θέσει το θέμα της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών στη Σύνοδο. Η Ελλάδα είχε διαμηνύσει με κάθε τρόπο στις ΗΠΑ ότι δεν επρόκειτο να «καταπιεί» κάτι τέτοιο και ότι ήταν διατεθειμένη να κάνει τη Σύνοδο άνω-κάτω. Μάλιστα, το ίδιο μήνυμα είχε λάβει και ο Βρετανός πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον, ο οποίος είχε αναλάβει πρωτοβουλία διαμεσολάβησης ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία, ώστε να αποφευχθεί ένα επεισόδιο.

Οι Αμερικανοί, που δεν είχαν καμία διάθεση να ξαναδούν τη νοτιοανατολική πτέρυγα του ΝΑΤΟ να γίνεται εστία τριβών και να θολώνει την εικόνα ενόπτης

Στον Τούρκο Πρόεδρο έγινε σαφές πως, την ώρα που το ΝΑΤΟ αηλιάζει το στρατηγικό του δόγμα, δεν νοείται να υπάρχει και άλλο πεδίο αστάθειας και μάλιστα εντός της Συμμαχίας

της Συμμαχίας, ζήτησαν κάτι παραπάνω από τον Ερντογάν, δηλαδή να συναντήσει τον Κυριάκο Μητσοτάκη και να συζητήσουν στο περιθώριο της Συνόδου. Είχαν ενημερώσει γι' αυτό την ελληνική πλευρά, που δεν έφερε αντιρρήσεις και -όχι τυχαία- ο Κυριάκος Μητσοτάκης δήλωνε ανοιχτός στον διάλογο σε όλες τις τελευταίες δηλώσεις του. Αυτό, ωστόσο, υπερέβαινε ακόμα και τις δυνατότητες του Ερντογάν για πιουρέτες - λίγες ημέρες νωρίτερα, άλλωστε, δήλωνε κατηγορηματικά ότι δεν θέλει να ξαναδεί τον Κυριάκο Μητσοτάκη. Το ότι του το ζήτησαν το απο-

κάλυψε ο ίδιος, έμμεσα στις δηλώσεις που έκανε αμέσως μετά το τηλεφώνημα με τον Μπάιντεν και ευθέως σε αυτά που είπε στους δημοσιογράφους επιστρέφοντας από τη Μαδρίτη. Συναίνεσε, ωστόσο, στα άλλα δύο αιτήματα των Αμερικανών και την Τρίτη το πρωί ο Μεβλούτ Τσαβούσογλου υπέγραψε το μνημόνιο της τριμερούς συνεργασίας.

Ο Τούρκος Πρόεδρος επανήλθε στο θέμα της αποστρατιωτικοποίησης των νησιών στη συνέντευξη Τύπου που παραχώρησε μετά το πέρας της Συνόδου. Η ελληνική πλευρά δεν αιφνιδιάστηκε, καθώς το ενδεχόμενο αυτό ήταν ανάμεσα στα σενάρια που εξέταζε ένα από τα επικρατέστερα, γιατί κανείς δεν περίμενε ότι ο Ερντογάν θα επέστρεφε στην Τουρκία χωρίς να έχει πει απολύτως τίποτε για την Ελλάδα. Η εκτίμηση της Αθήνας είναι ότι πορευόμαστε προς ένα ήρεμο καλοκαίρι. Κυβερνητικές πηγές λένε πως στον Τούρκο Πρόεδρο έγινε σαφές ότι, την ώρα που το ΝΑΤΟ αλλάζει το στρατηγικό του δόγμα και επανέρχεται σε μια λογική «Ψυχρού Πολέμου» απέναντι στη Ρωσία, δεν νοείται να υπάρχει και άλλο πεδίο αστάθειας και μάλιστα εντός της Συμμαχίας. Όπως δήλωσε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, «δεν υπάρχει καμία απολύτως ανοχή εντός της Συμμαχίας για άλλα ενδεχόμενα προβλήματα». Σε ό,τι αφορά το μέλλον των ελληνοτουρκικών σχέσεων, στην Αθήνα εκτιμούν πως κάποια στιγμή οι ΗΠΑ θα προσπαθήσουν να γεφυρώσουν τα πράγματα και γι' αυτό η ελληνική πλευρά δηλώνει ανοιχτή στον διάλογο. Όσο για τα F-16, στην Αθήνα παρακολουθούν την κατάσταση με ψυχραιμία, παρά τη δημόσια έκφραση πρόθεσης του Μπάιντεν, και αυτό γιατί θα είναι δύσκολο για τον Αμερικανό Πρόεδρο να ρισκάρει μια πολιτική ήττα και, μάλιστα, από μια πλειοψηφία Δημοκρατικών στο Κογκρέσο.